

ETYKA

Czy koncepcje CSR można stosować w samorządzie

Koncepcje społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju to rozwiązania tak samo odnoszące się do przedsiębiorców, jak i administracji publicznej. Wprowadzenie ich do pracy urzędu gminy pozwala nie tylko na budowanie przyjaznego wizerunku, ale podnosi jego wiarygodność.

Dążenie do zbudowania wzajemnego zaufania, przejrzystości i atmosfery współpracy zarówno w relacjach z otoczeniem zewnętrznym, jak i środowiskiem wewnętrznym organizacji powinno stać się sposobem na funkcjonowanie miasta, gminy oraz innych jednostek tworzących sektor publiczny. Działania te przyczyniają się do ich postrzegania jako odpowiedzialnych partnerów. Pozytywny wizerunek urzędu w oczach społeczności lokalnej, inwestorów, podmiotów i instytucji współpracujących, mediów, a także opinii publicznej ma szansę przełożyć się w większym stopniu na efekty w postaci dobrego klimatu do mieszkania i inwestowania na terenie gminy, a także budowania mocno ugruntowanego przekonania, że środki przeznaczone na administrację wydatkowane są efektywnie, przy zapewnieniu maksymalizacji korzyści osiąganych z tego tytułu przez społeczeństwo.

Sposobem na to, aby zmaksymalizować korzyści, jest opracowanie i wdrożenie **długofalowej strategii** (dalej: strategia CSR) funkcjonowania jako organizacji odpowiedzialnej społecznie (*ang. CSR – Corporate Social Responsibility*), dostosowanej do specyfiki i skali działania danej jednostki, opartej na wnikliwej analizie potrzeb wszystkich grup **interesariuszy** oraz prowadzonym z ich udziałem dialogu. Przyjęte podejście powinno być zintegrowane z funkcjonującym w urzędzie systemem zarządzania, co pozwoli w sposób efektywny zarządzać ryzykami wewnętrznymi i zewnętrznymi w obszarach społecznym i ochrony środowiska.

Korzyści z CSR

Wiele organizacji nie dostrzega roli i znaczenia społecznego zaangażowania. Spowodowane jest to tym, że większość inicjatyw związanych z tą sferą ich funkcjonowania, często utożsamianych jedynie z działalnością charytatywną, podejmowanych jest w sposób nieskoordynowany, w izolacji od celów i zadań powierzonych danej jednostce.

Strategia CSR oznacza uwzględnianie, przez jednostkę sektora publicznego, **interesu społecznego i kwestii ochrony środowiska we wszystkich** podejmowanych przez nią **działaniach**. Jest to możliwe tylko przy jednoczesnym wdrażaniu nowoczesnego sposobu zarządzania i administrowania, usprawnianiu relacji z interesariuszami, a także umacnianiu reputacji jednostki. Jednym z kluczowych wyzwań jest wdrożenie **zasad etycznych i programów odpowiedzialności społecznej** w tych obszarach działania jednostki, które związane są z zapewnieniem funkcjonowania samego urzędu, administrowaniem nim, takich jak wybór dostawców, usługodawców, produktów i stosowanych technologii. To właśnie tutaj podejmowane są decyzje, które wpływają znacząco na to, czy urząd funkcjonuje w sposób społecznie odpowiedzialny, korzystny dla otoczenia, sprzyjający zrównoważonemu rozwojowi.

SŁOWNICZEK

Interesariusze to osoby lub instytucje, których aktywność może mieć wpływ na funkcjonowanie organizacji. Należą do nich: pracownicy sektora publicznego, społeczność lokalna, interesanci, inwestorzy, instytucje współpracujące, jednostki kontrolne itd.

Dopiero całościowe spojrzenie na wszystkie aspekty działania jednostki, **zdefiniowanie celów** w perspektywie długoterminowej oraz aktywne wyjście poza obowiązki wynikające z przepisów prawa pozwala na przekształcenie CSR z działań typowo wizerunkowych w czynnik wpływający na zasady funkcjonowania jednostki.

Opracowanie i efektywne wdrożenie strategii CSR może przynieść wymierne korzyści, w tym:

- poprawę lub umocnienie pozytywnego wizerunku jednostki wśród wybranych grup interesariuszy,
- większe zaufanie ze strony podmiotów korzystających z usług świadczonych przez jednostkę oraz instytucji współpracujących,
- zwiększone zainteresowanie ze strony potencjalnych inwestorów,

- umocnienie wiarygodności finansowej na skutek wzrostu poziomu zaufania po stronie instytucji współpracujących czy finansujących,
- przewidywalność działań pozwalającą na odwrócenie niechcianej uwagi mediów, wymiaru sprawiedliwości, instytucji kontrolnych,
- pozytywne komunikaty pojawiające się w mediach,
- wzrost zaangażowania po stronie pracowników,
- pozytywne postrzeganie osób kierujących działaniem urzędu bądź innej jednostki jako inicjatorów jego funkcjonowania w sposób odpowiedzialny społecznie.

Prawidłowo zdefiniowana i wdrożona strategia CSR pozwala zaistnieć idei społecznej odpowiedzialności we wszystkich sferach działania urzędu. Jej upowszechnianie przez osoby stojące na czele jednostki i jej kadre kierowniczą, realizowane zgodnie z zasadą partnerstwa oraz na podstawie najwyższych standardów etycznych, podnosi wiarygodność i zaufanie do urzędu. Podejście to skutecznie buduje również jego pozycję wśród innych jednostek sektora publicznego.

Droga do społecznie odpowiedzialnego urzędu

Planując przyjęcie strategicznego podejścia do CSR, należy mieć na uwadze zarówno wielkość i specyfikę danej jednostki, w tym złożoność realizowanych zadań, skalę interakcji z podmiotami zewnętrznymi, jak i całokształt uwarunkowań związanych z jej funkcjonowaniem.

Proces, którego finałem jest działający w sposób odpowiedzialny społecznie **nowoczesny urząd**, uwzględnia następujące kroki:

- analizę przyjętej wizji funkcjonowania i usprawniania podejmowanych działań, systemu wartości i kultury organizacyjnej, a także finansowych i kadrowych zasobów organizacji,
- analizę i usystematyzowanie dotychczasowej działalności prospołecznej i proekologicznej jednostki,
- identyfikację kluczowych grup interesariuszy,
- zdefiniowanie priorytetowych dla jednostki interesariuszy i obszarów zaangażowania,
- analizę i ocenę ryzyk dotyczących poszczególnych interesariuszy, obszarów oraz zadań planowanych w związku z realizacją strategii CSR,
- ustalenie celów, programów i działań, a także opracowanie procedur i regulaminów,
- zdefiniowanie wskaźników umożliwiających monitorowanie wyników poszczególnych działań,
- komunikację strategii CSR wewnątrz i na zewnątrz organizacji,
- realizację strategii CSR oraz bieżące monitorowanie wyników i konsultacje z interesariuszami,
- kontrolę/audyt realizacji przyjętych celów, ewaluacja podejmowanych działań.

Przykłady zaangażowania społecznego

Oto przykładowe rodzaje inicjatyw, które każda instytucja publiczna może podjąć w ramach poszczególnych obszarów społecznej odpowiedzialności:

- ład organizacyjny – „Transparentny urząd”, proces decyzyjny zakładający udział interesariuszy,
  - prawa człowieka – program „Wszyscy jesteśmy inni. Poznajmy się”,
  - relacje z pracownikami – wolontariat pracowniczy, program „Pracujący rodzic”, dialog z pracownikami ukierunkowany na poszukiwanie dobrych pomysłów,
  - środowisko naturalne – „Zielony urząd”, „Do pracy na rowerze”, „Sadzimy drzewa”, konkurs na najlepszy projekt prośrodowiskowy,
  - etyczne postępowanie w stosunku do podmiotów współpracujących – program ukierunkowany na budowę rozwiązań oraz kultury sprzyjającej ograniczeniu korupcji i zachowań nieetycznych, wykorzystujący grupy międzysektorowe (administracja, przedsiębiorcy, społeczność lokalna organizacje pozarządowe) oraz przeprowadzany w oparciu o – uwzględniający specyfikę urzędu – model (profil) odporności organizacji na defraudację i korupcję,
  - relacje z podmiotami korzystającymi z usług organizacji – budowanie świadomości osób korzystających z usług urzędu,
  - zaangażowanie społeczne i rozwój – telefon zaufania dla młodzieży, „Dbaj o formę”, „Uczymy się angielskiego”, konkurs na pomysły prorozwojowe.
- Administracja publiczna w coraz większym stopniu dostrzega znaczenie działań społecznie odpowiedzialnych. Część przedstawicieli szuka wskazówek, które mogłyby wykorzystać dla zaplanowania i realizacji w sposób optymalny aktywności w obszarze CSR. Chce ona zasłużyć na miano prawdziwie zaangażowanej społecznie zarówno w oczach klientów, instytucji współpracujących, opinii publicznej, jak i wśród pracowników oraz kadry kierowniczej.

O społecznej odpowiedzialności w administracji pisaliśmy w nr. 10 z 2008 r. „GSIA”, w artykule pt. „Biznes może działać nie tylko dla zysku”.

Patrz strona www.gsia.infor.pl

>> Archiwum >> Rok 2008 >> nr 10.

Coraz więcej organizacji stawia sobie za cel społeczną odpowiedzialność, dotyczy to głównie przedsiębiorców, ale postulowane rozwiązania i metody dają się doskonale przełożyć na grunt administracji publicznej. Jedną z takich inicjatyw jest długofalowy projekt „Promocja standardów społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Jacek Kuchenbeker